

való kutatást jelentősen könnyíti. A hang- és fotógyűjteményünk az elmúlt évben nem gyarapodott.

Az intézetek iratkezelésének folyamatos ellenőrzésére nincs lehetőségünk, de alkalmanként tanácsot adunk, ill. ellenőrzünk, és többször adunk ki selejtezési engedélyt. Az MTA Titkárságán több helyen (Országos Kiemelt Társadalomtudományi Kutatások, Határon Túli Magyarok Titkársága) adtunk előzetes rendezésre tanácsot.

Az iratrendezés az elmúlt években kialakult gyakorlat szerint folyt, elsősorban az újonnan beérkezett és a kutatószolgálat számára elővett anyagokban végeztünk közép- és darabszintű rendezést. Így ebben az évben elsősorban a TMB személyi dossziéit (1 589 dosszié) rendeztük és a tudományos osztályok beérkezett iratait előrendeztük. Jegyzékeltük a Történettudományi Intézetből érkezett iratokat és egy új fondot alakítottunk ki Györffy György levelezéséből. Elvégeztük a kiemelt dossziék katalóguscédulájának a javítását és befejeztük a TMB katalógus revízióját is.

Előkészítő munkákat folytattunk a levéltári állomány nyilvántartásának gépesítésére. A munkatársak részt vettek a Magyar Országos Levéltár által rendezett e-archivum tanfolyamon és folytattuk a raktári jegyzékek és fond dossziék ellenőrzését és összevetését a raktári állománnyal.

2005-ben 16 kutató (ebből 1 külföldi) kért és kapott kutatási engedélyt. A kutatók 196 esetben 1 796 raktári egységnyi anyagot kaptak kézhez és 1 326 másolatot készítettünk számukra, 8 esetben írásban adtunk választ a kutatóknak. Az MTA Titkárságának 58 esetben adtunk felvilágosítást vagy kerestünk elő iratot és 53 másolatot készítettünk A Kutatásszervezési Intézetben készülõ akadémia archontológiához komoly anyaggyűjtést folytattunk. Nyugdíj-igazoláshoz 6 esetben kerestünk anyagot.

2005-ben is járt a Levéltárban a szakfelügyelő, és ebben az évben a személyi feltételek meglétét ellenőrizte a jogszabályban meghatározott feladatokhoz képest. Jelentésében, amelyet a levéltár fenntartójának is elküldött, áttekintette az utolsó 15 évet, és megállapította, hogy a jelenlegi létszámmal az irattár-ellenőrzés ütemezése nem tartható.

IX. MTA KÖNYVTÁRA LUKÁCS ARCHÍVUM ÉS KÖNYVTÁR

A könyvtár állománygyarapítására 2005-ben 100 eFt állt rendelkezésünkre. Ebből folyóiratra 37 000, könyvre 65 539 (25 tétel), összesen 102 539 forintot költöttünk. 16 könyvet ajándékba kapott az Archívum.

Lukács György levelezése 1945 és 1971 között címmel 2004-ben hároméves pályázatot nyertünk az OTKA-nál. Ennek keretében 2005-ben elkészítettük és nyilvánosságra hoztuk az Archívum honlapját (www.lua.hu). A Lukács-levelezés digitális katalógizálását (Horváth Julianna levéltáros munkáját) viszont csak 2005. augusztusig finanszírozta a pályázat, a folytatáshoz más támogatási forrásokat kerestünk. 2005. május 1-jétől megindult a levelezési anyagnak a Lukács Archívumon kívüli más levéltárakból, archívumokból való kigyűjtése, a kiadási és szerkesztési koncepció kidolgozása, az

előválogatás, továbbá az életrajzi, kapcsolati segédletek elkészítése (Kalmár Melinda történész munkája).

Alaptalan alap: a tradíció folytonosságának és az életmű egységének kérdése Nietzsche, Lukács és Heidegger munkásságában címen, a Gond-Cura Alapítvánnyal konzorciumban a Lukács Archívum támogatást nyert az Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal Jedlik Ányos pályázatán.

Külföldi kutatóink voltak: *Vesa Oittinen* (Finnország); *Antonia Opitz* (Németország); *Michele Sità* (Olaszország); *Fog Tanes* (Skócia).

Az Archívum munkatársainak tudományos tevékenysége 2005-ben

Agárdi Péter

Publikációk: *A magyar kultúra és média a XXI. század elején*. Tanulmányok. Pécs, 2005, PTE FEEK; *Bródy Sándor u. 5-7. Rádió és médiapolitika a századforduló Magyarországon*. Új Mandátum Kiadó, 2005. /Membrán könyvek/; *Alkalmi írás a szocializmus állásáról. Naplójegyzetek és tünődések Gáll Ernővel beszélgetve*. In: Földes György–Gálfalvi Zsolt (szerk.): *Nemzetiség–felelősség. Írások Gáll Ernő emlékére*. Napvilág Kiadó, 2005.; *Művészet és humanizmus, kultúra és nemzet, média és pedagógia a 21. század elején*. In: Széchy Éva (szerk.): *Új felismerések és kihívások az ember formálásáról*. Gondolat Kiadó, 2005.; *Húsvéti üzenet József Attilától. A költő születésének 100. évfordulójára*. =Hét Hárs IV. évf. 1. sz. 2005. húsvét [március 26.]; *Rátékné-e József Attilára pártfogón e század? A XXI. század eleji befogadói horizont és József Attila baloldalisága Tverdota György Eszméletről szóló könyve alkalmából*. =Eszmélet 65. sz., 2005. nyár; *Szerkesztői ajánlás Vitányi Iván „Kultúraelméleti és művelődésszociológiai írások” c. tanulmánykötete elé*. Pécs, 2005. PTE FEEK; *Ajánló sorok Sarkady Ildikó „Médiajogi írások” című kötetéhez*. Új Mandátum Kiadó, 2005. /Membrán könyvek/.

Előadások, konferenciák: *A baloldali világkép és mozgalom változatai: marxizmus, sztálinizmus és szociáldemokrácia – József Attila életében, gondolkodásában és lírájában*, TIT, József Attila-előadásorozat, Kossuth Klub 2005. március 18.; *József Attila és a szocializmus*, az „Eszmélet” c. folyóirat estjén, 2005. ápr. 4.; *A mai magyar kulturális helyzet és a Magyar Kulturális Stratégia*, Szegedi Somogyi Könyvtár, 2005. április 7.; *Egy „kényes” kérdés: József Attila és a szocializmus*, Pécs, Művészetek Háza 2005. április 18. + UNIV TV; *József Attila és a szocializmus*, „Tani-tani”. József Attila-olvasatok az irodalomórán c. tudományos konferencia, Szekszárd 2005. június 3.; *József Attila és a szocializmus – ahogy ma látjuk*, „...a múltat be kell vallani...” című, a József Attila-centenáriumhoz kapcsolódó tanári konferencia a Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetsége rendezésében, Komarno, 2005. szeptember 30.; *József Attila és a szocializmus – eszme- és művelődéstörténeti megközelítésben* [József Attila a XX. század

első felének kultúrafelfogásai között], „Csillagra akasztott homály” c. konferencia, ELTE BTK 2005. október 11.

Szerkesztés: *Vitányi Iván: Kultúraelméleti és művelődésszociológiai írások*. Pécs, 2005. PTE FEEK; *A Lukács György 1945–1971 közötti levelezése* c. kollektív, Lukács archívumi munkában való közreműködés; *Gyurkó László összes műveinek folyamatos digitális szerkesztése a Digitális Irodalmi Akadémia honlapjára* [<http://alfred.neuman-haz.hu//DIA>]

Oktatás: egyetemi tanár a Pécsi Tudományegyetem Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Fejlesztési Karán: 2005 őszétől a Könyvtártudományi Intézet igazgatója és a Kultúratudományi Intézet Társadalom- és Művelődéstörténeti tanszék vezetője. Oktatott tantárgyak: A magyar nemzeti kultúra története (művelődéstörténet); Írás-, könyv-, könyvtár- és sajtótörténet; Sajtó- és médiaismeret; Művelődéspolitikai; Rendezvénykritika; Magyar kultúra a mostani ezredfordulón; Huszadik századi magyar művelődéspolitikusok; Szakdolgozati szeminárium.

Hévízi Ottó

Publikációk: *Ottlik-veduta* (Jakus Ildikóval közösen). Kalligram Kiadó, 2005; *Esti egyetem, különbözettel*. In: Nagyerdei megálló (Írások Vajda Mihály 70. születésnapjára), Debrecen, 2005. Csokonai Kiadó. *A luzerni pályaudvar*. In: Ex-Symposion, Vajda Mihály különszám.

Szerkesztés: Pólik József: *Levél Fouday-ba* (esszékötet)

Előadások, konferenciák: *Hogyan alaptalan Vajda Mihály filozófiája és mi végre?* Vajda Mihályról konferencia, Pécs, 2005. május 9.; *Egy kriptó-esztétika antinómiái*. Lukács: Az esztétikum sajátosságáról konferencia, Pécs, 2005. szeptember 1.; *Ez itt az árnyék helye (Idő és felelősség a metaetikák korában)*. A felelősség filozófiai kérdéseiről műhelykonferencia, Debrecen, 2005. november 10.

Oktatás: kurzusok a Debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem Filozófiai Intézetében: Nietzsche időfelfogás; Kant filozófiája előadás + szeminárium; kurzusok a Szombathelyi BDTF Filozófiai és Társadalomelméleti Tanszékén: metafizika, vallásfilozófia.

Kardos András

Publikáció: Tanulmány sorozat a magyar irodalom esztétikai problémáiról, *Alföld* 2005. július, szeptember, november, december.

Szerkesztés, kontrollfordítás: a Gond Kiadó Gutenberg tér című könyvsorozatának 2005-ben megjelent darabjai: Walter Benjamin: *A műkritika fogalma; Vándorló elmélet. Angolszász írások Lukács Györgyről*; David Ross: *Kant etikája*; Colridge: *Shakespeare*.

Előadások, konferenciák: Totalitarizmus a magyar filozófiában, az MTA-DE Vulgo Kutatócsoport konferenciája, Debrecen, 2005. április 29–30.; Lukács: Az esztétikum sajátosságáról konferencia, Pécs, 2005. szeptember, Koestler-konferencia, Veszprém 2005. április.

Oktatás: kurzusok Lukács, Kierkegaard és Kant filozófiájáról, valamint Shakespeare tragédiáiról a Debreceni Egyetem Filozófiai Intézetében és a Veszprémi Egyetemen.

Mesterházi Miklós

Fordítás: Immanuel Kant: *Antropológiai írások*. Osiris, 2005. /Immanuel Kant művei/; David Ross: *Kant etikája*. Gond, 2005. /Gutenberg tér/; Peter Sloterdijk: *A cinikus ész kritikája*. Európa (megjelenés előtt).

Előadások, konferenciák: *Grundprobleme der Demokratie heute*. A Magyar–Német Filozófiai társaság konferenciája, Jéna, 2005. október 3–6.

Oktatás: propedeutika II. és propedeutika I. kurzusok (Kant: *Vallás a puszta ész határain belül*; Isten, szabadság, én a metafizikai gondolkodás határán innen és túl) a Szombathelyi BDTF Filozófiai és Társadalomelméleti Tanszékén.

Pongrácz Tibor

Publikáció: Hysteria és identitás. *Vulgo* (megjelenés alatt).

Szerkesztés, kontrollfordítás, jegyzetek, utószó: Martin Heidegger: Holzwege, Osiris, /*Sapientia humana – Martin Heidegger művei*/.

Oktatás: német nyelvű szövegolvasó szeminárium: Heidegger Der Satz von Grund; Gadamer: Igazság és módszer, előadások, Debreceni Egyetem Filozófiai Intézet.

Székely Mária

Szerkesztés, szöveggondozás: Immanuel Kant: *Antropológiai írások*. Osiris, 2005. /Immanuel Kant művei/; David Ross: *Kant etikája*. Gond, 2005. /Gutenberg tér/; Judith Marcus: *Thomas Mann és Lukács György* (előkészületben).

Sziklai László

Publikáció: *Sarkig kitérült a halál*. Kritika, 2005. május; *A reprezentatív költő*. Eszmélet, 2004.

Előadások, konferenciák: *Az Endlösung természetrajzához*, az MTA-DE Vulgo Kutatócsoport konferenciája, Debrecen, 2005. április 29–30.; *A reprezentatív költő. József Attila és az elidegenedés*, TIT, József Attila-előadássorozat, Kossuth Klub 2005. április 1.; *Leszakadt pontonhíd. Az esztétika Marxa*, Lukács: Az esztétikum sajátosságáról konferencia, Pécsi Tudományegyetem Filozófiai Doktori Iskola, 2005. szeptember 1.

Bírálat: Balázs Boglárka: *A „Haláesztétika” és annak eszméi Balázs Béla drámáiban* c. szakdolgozatának bírálata, 2005. május 10.; Figula János: *A rendszerré emelt kétértelműségről* c. szakdolgozatának bírálata, 2005. május 20.

Oktatás: Az esztétika vége? – Lukács György esztétikája, ELTE Esztétika Tanszék.